

Biodynamisk Odling

nr 3 • 2016

medlemstidning för
Svenska Biodynamiska Föreningen

Nordiskt Biodynamiskt Forum
18-20 november 2016

**TRÄDENS
HEMLIGA LIV**
PETER WOHLLEBEN
NORSTEDTS

THE
**THIRD
PLATE**
FIELD NOTES ON
THE FUTURE OF FOOD
DAN
BARBER

Naturens rättigheter
Resistenta bakterier Hugo Erbe
REALS Trädens hemliga liv Dan Barber

Biodynamisk Odling

Biodynamisk Odling nr 3, 2016
Utges av Biodynamiska Föreningen
som medlemstidning.

REDAKTION

Föreningens styrelse

ANSVARIG UTGIVARE

Johan Nilsson

ANNONSER

kontoret@biodynamisk.se

FORMGIVNING

Alexandre Westerlund

**Biodynamiska
Föreningen**

ADRESS HUVUDKONTOR

Skillebyholm 7

153 91 Järna

T 08 551 512 25

E kontoret@biodynamisk.se

Nyheter, artiklar och mera om biodynamisk
odling hittar du på vår hemsida.

www.biodynamisk.se

Följ oss gärna på Facebook och Twitter.

www.facebook.com/

SvenskaBiodynamiskaForeningen

[www.twitter.com/Biodynamiska](https://twitter.com/Biodynamiska)

I detta nummer

INNEHÅLL

Naturens rättigheter	3
Hugo Erbe	4
Resistent bakterier	5
REALS	6
Dan Barber	8
Trädens hemliga liv	9
Biodynamisk odling	
i forskning och försök	10
Demeter International	12
Nordiskt Biodynamiskt Forum	15
Presentation av nya	
styrelsemedlemmar	16

BILDER

Omslag Pella Larsdotter Thiel, Johan Nilsson

3 Pella Larsdotter Thiel 6,7 Johan Nilsson

16 Johan Nilsson

Rapport från en granhäck

Jag klipper det vilda. Granen som egentligen växer länge och strävar uppåt har här hållits på plats. Den nu 100 år gamla häcken har sett ett liv från små plantor till formad häck och slutligen till frisläppta med tucktade former. Nu står de gamla plantorna som märkliga väktare runt äppelträdgård och hus vid Kulturcentrum, Ytterjärna. Formerna blir till varelser, som skiftar med dagens och nattens ljus, dessa böljande former, likt ett vatten, skapar ett möte mellan ens inre och den yttre naturen.

Här möts Natur och Kultur, den vilda naturen i möte med människans formskapande kraft. Kultur som springer ur det vilda. När jag står där högst upp på stegen i dagens sista solljus går det att känna evolutionens vingslag. Med vidgad blick får jag kontakt med min evolutionära historia, min biologiska historia. Ser hur naturen verkar idag. Funderar på framtiden.

När jag inte klipper granhäck eller odlar grönsaker läser jag Thomas Ljunbergs bok "Människan, Kulturen och Evolutionen – Ett Alternativt Perspektiv". Just nu berättar han sig igenom vårt evolutionära förflutna. Han bygger en bas för att förändra vissa antaganden kring verkligheten, så att den skulle kunna beskrivas annorlunda. Han ger en grund för vidare perspektiv. Jag trillar in i min egen Natursyn. Funderar över vad jag ser. Vad jag förutser att möta. Jag ser på mina egna invanda mönster och försöker tvätta min blick för att min syn ska blir mer förutsättningslös. För att min blick ska kunna möta det jag ser utan allt för mycket förförståelse.

Vad är det jag egentligen ser? Jag funderar kring att i dagens samhälle har många av oss tappat Naturens Språk. Vi har inte tid att observera på samma sätt som förr. Det som Viktor Schauberg, Peter Wohlleben och Hugo Erbe ägnade sig åt. Att villkorslöst spendera tid i naturen och studera dess språk. De relaterade till naturen och kunde därmed läsa den, och tala med den.

Min relation till naturen, och olika verkligheter, fick en vändning när jag för 15 år sedan studerade Ekosofi vid Karlstads Universitet. Där talar de om "De Tre Språken" – det Vetenskapliga, det Politiska och det Mytiskt-Poetiska.

Det är språk som tillhör olika sfärer av vår kultur, har olika funktion. Men i västeuropa har det Mytiskt-Poetiska språket under de senaste 300 åren fått mindre betydelse, kanske förtryckts? Och det påverkar helt klart vår syn på, och relation till, naturen. Det Mytiskt-Poetiska språket talas av religiösa personer, av filosofer, av mystiker och konstnärer. Språket söker att beskriva inneboende kvalitéer och stämningar. Det pågår just nu ett arbete kring hur vi ser på naturen, kring behovet av en utvecklad natursyn och av att ge naturen egna rättigheter. Läs Pella's artikel i detta nummer kring Naturens Rättigheter!

När vi jobbar med biodynamisk odling är det egentligen oss själva vi jobbar med. Att få det mänskliga i oss att utvecklas. Högt upp i granhäcken så jobbar jag på mig själv. De böljande former som jag klipper fram resonerar i mitt bröst. Jag söker efter form och får engagera mitt inre i processen. Jag blir brytpunkten och det tunna skikt som brygger och separerar Natur och Kultur. Jag jobbar på min egen syn, och kanske rentav på en ny vision – av naturen. § Johan Nilsson, styrelseledamot i Biodynamiska Föreningen och ansvarig utgivare för Biodynamisk Odling

Naturens rättigheter en idé vars tid har kommit

Yasuní Nationalpark; Ecuador Augusti 2003.

Vi glider ned för floden i en lång kanot, på väg in i Yasuní, en av Ecuadors största nationalparker. Detta område anses vara en av Jordens artrikaste platser, och det har allt skydd som natur kan ha. Regnskogen kantar floden som en tät grön vägg, full av liv, ljud, dofter och rörelse. Så når vi vår destination och går i land. Men? Här är plötsligt en asfalterad väg, och skyltar med loggor från oljebolag.

Jag är i Ecuador för att göra fältstudier för mitt examensarbete i ekologi. Besöket i Yasuní är en dröm om Amazonas som går i uppfyllelse. Upplevelsen av att komma till Amazonas och mötas av oljeprospektering har jag aldrig riktigt hämtat mig ifrån. Om vi inte kan skydda denna plats, vad är då möjligt att skydda?

Jag tänker mig att de ekologiska kriser som vi står mitt uppe i har sin rot i trasiga relationer mellan människa och natur. Vår civilisation uppfattar naturen som en resurs som kan köpas och säljas och användas efter mänskligt gottfinnande. Ett objekt utan egna rättigheter. Och det är ju inte så konstigt att relationerna inte fungerar då. Så länge vi ser på annat liv som objekt så blir ömsesidighet, relation, omöjlig. Utan att hela den relationen kommer vi inte att kunna hantera artutrotningen, giftspridningen, klimatfrågan eller någon av de andra ekologiska kriserna.

Därför är det så spännande att en rörelse för naturens rättigheter nu växer sig stark i världen. Idén att inte bara människor, utan även annat liv, har rättigheter i kraft av sin existens har mycket gamla rötter. I stort sett alla urfolk världen över uppfattar naturen som en helhet som människan är en del av, och där vårt välbefinnande behöver utvecklas i relation med annat levande. Detta är en helt annan bild än den dominerande i vår kultur. I Ecuador, ett land med starka urfolk, sker också en spännande utveckling av människans relation till naturen. Ecuador är det första landet i världen där naturen har fått rättigheter enligt konstitutionen. Artikel 71 lyder: "Natu-

ren eller Pachamama, där liv reproduceras och finns till, har rätt att existera, underhålla och förnya sina vitala cykler, strukturer, funktioner och evolutionära processer". Många ansåg att det var utopiskt och radikalt att skriva in naturens rättigheter i konstitutionen. Men är det inte märkligare att i de allra flesta av Jordens

länder saknar naturen rätt att existera? En av de första rösterna för naturens rättigheter i det västerländska samhället var Christopher Stone, amerikansk professor i juridik. I artikeln *Should Trees have Standing* (1972) skriver han: "The fact is, that each time there is a movement to confer rights onto some new 'entity', the proposal is bound to sound odd or frightening or laughable."

Att naturen har rätt att existera är å ena sidan en självklarhet, och å andra sidan ställer det mycket av det vi tar för självklart

på huvudet. På så sätt är det en paradigmskiftande idé. Jag tror att du kommer att se mer av den. § Pella Larsdotter Thiel, arbetar för naturens rättigheter och en internationell lagstiftning mot livsmiljöförstörelse i Lodyn och End Eco-cide Sverige. Under hösten och våren planeras en seminarierieserie och en konferens. Läs mer på www.lodyn.se.

Fler initiativ för naturens rättigheter

– Lokalsamhällen i USA: många samhällen i USA har antagit lokala författningar som ger ekosystemen rättigheter, som ett sätt att skydda sig från federalt beslutad exploatering för t ex skifferolja (fracking). Läs mer celdf.org

– Harmony with Nature: Inom FN pågår en process, Harmony with Nature, för att undersöka vad det skulle innebära att implementera naturens rättigheter. Läs mer harmonywithnatureun.org.

– En flod som juridiskt subjekt: i Nya Zeeland har floden Whanganui tillerkänts status som en juridisk person, ett subjekt, efter en mer än hundra år lång kamp som Maorifolket iwi fört för att skydda floden. Den har också tilldelats två juridiska ombud, ett från staten och ett från iwi-folket.

Hugo Erbe

En presentation

Som inspiration för ett fördjupat arbete kring användningen av de biodynamiska preparaten, deras roll i odlingen och som avstamp in i ett vidare utforskande av en möjlig kontakt med det levande i naturen kan boken *Hugo Erbe's New Bio-dynamic Preparations* av Hugo Erbe genom Helmut Finsterlin, Ernst Hagemamm och Peter von Siemens (publiserad av Mark Moodie, Oaklands Park/UK) vara en spännande läsning.

Efter en livstid av utforskande, ställande av frågor, försök, odling och mycket annat lämnade Hugo Erbe efter sig recept på 21 stycken biodynamiska preparat. Nya preparat som kunde tillföra fördjupade relationer till jorden och de elementarväsen som arbetar med de eteriska krafterna.

På den 60 ha stora gården Thalhammer Hof spenderade han sina sista 7 år för att lämna jordelivet i oktober 1965. Där kunde han odla och prova ut de olika preparat som han forskat på tidigare i livet. Hans dröm var att en stiftelse skulle ta över tillverkningen och utvecklandet av preparaten efter hans död. Tyvärr blev det aldrig så men tack vare Erbes vänner Ernst Hagemann, Peter von Siemens och Helmut Finsterlin finns nu hans anteckningar ordnade och hans tankar bevarade så att det subtila livsverk han lämnade efter sig kan få fortsatt liv.

Hugo Erbe såg sig själv som en elev till Steiner och efter att som ung soldat kommit över en bok av honom stakades en livsväg ut som kom att handla om hans spirituella utforskande och fördjupande.

Det som drev honom var sökandet efter "livets sanna natur". I boken om Erbe beskrivs att hans liv visar hur en person med ett belivat tänkande kan tränga in i naturens bok och låta den visdomen bli en förlängning av vår kunskap och befrukta den utforskandes praktiska färdigheter. Hugo Erbe studerade naturen, betraktade, mediterande, odlade och gjorde

praktiska försök för att utveckla nya förbättrade metoder för jordbrukandet och för näringsinnehållet i kulturgrödorna.

Enligt honom själv hade han under intensiva studier av texter och meditation kommit till visionen av att hans uppgift i livet var att hitta vilda gräs och förädla dem till sädeslag som kunde höja bakkingskonsten. Han hade också upplevt hur en uppgift som gavs honom var att initiera nya uppdrag som bara skulle bli förstådda av människan under en senare kulturepok. Det både förbryllade honom och kändes övermäktigt till en början men sedan gick han med full kraft in i engagemanget kring jordbruk, förädling av grödor och testande av preparat.

Enligt Helmut Finsterlin hade Erbe en direkt kontakt med elementarväsen. I deras samtal kunde Finsterlin uppleva att Erbe inte bara återberättade utan beskrev direkta möten. Och för Erbe var uppdelningen av elementarväsen i 4 grupper alldeles för grov och ytlig. Ungefär som att dela in människor i grupper av hudfärg. Verkligheten är mycket mer komplex och detaljerad än så. Finsterlin beskriver (artikel författarens översättning) "Elementarernas rike har minst lika stor variation som den växt- eller djurvärld som vi kan uppleva... Våra landskap och våra inre rum är precis lika mycket befolkade av elementarväsen av det mest varierade utseende, fysiologi, färg och storlek som ängarna med olika gräs och skogarna med alla olika sorters träd" (sid 49, *Hugo Erbe's New Bio-dynamic Preparations*).

§ Johan Nilsson, johantraggae@gmail.com

Hugo Erbe's New Bio-dynamic Preparations av Hugo Erbe genom Helmut Finsterlin, Ernst Hagemamm och Peter von Siemens (Publicerad av Mark Moodie, Oaklands Park/UK, 2003. Finns att beställa på www.moodie.biz/erbe.html).

Resistenta bakterier

Vi ser nu på hösten hur ungfåglarna gör sina flyguppvisningar som sammanhållande slöjor. Varje fågel är inne i den gemensamma rörelsen och formen. Det händer att en främmande fågel förenar sig, men den tröttnar snart då den inte är i samstämmighet. I haven har vi fiskstimmen. Med en enkel tub med glasbotten som förs genom den glittrande vattenytan (vattenkikare) kan man få se stim av fiskyngel, som liksom nyfiket glider fram i formen av en stor fisk. Det händer att den gapar ibland liksom till en gäspning. Inuti formen kan en del fiskar röra sig åt olika håll, till och med bakåt medan den stora fisken glider framåt. Blir den skrämmd splittrar de sig blixtnsnabbt men återtar snart formen igen, och vem har inte fascinerats av mygornas dans i solen... Ett av många

exempel hos insekterna. Från antroposofin vet vi att det är gruppjaget som leder arten. Människan har sitt jag inom sig, men så är det inte hos djur, växter och mineral. Ju lägre form (i våra ögon) desto högre vishet och intelligens råder. Fenomenet med resistenta bakterier har en förklaring i detta. Det som vi länge ansett bör ta årmillioner det kan ske mycket snabbt.

När Alexander Fleming kom tillbaka efter semestern till sitt ostädade laboratorium på S:t Marys sjukhus i London i augusti 1928 och upptäckte några kvarglömda odiskade skålar med stafylokocker som hade invaderats av mögel vilka tagit kål på stafylokockerna, så anade han en möjlighet att bekämpa infektioner. Det var så det började med penicillinet i modern tid (i Egypten använde man mögel från korn för preparering av mumier) men Fleming uttryckte redan i början faran av att bakterier kan utveckla resistens. Trots alla motåtgärder och framsteg uttrycker flera forskare och läkare i dag; Bakterierna kommer att överlista oss och som en forskare uttryckte nyligen: Bakterierna kommer att vinna kriget. Ur minnesanteckningar från en esoterisk lektion (München 5 dec. 1907) beskriver Rudolf Steiner vad vi är på väg mot. "Man talar idag (1907) så mycket om baciller, inte för att man vet så mycket mer om dem, utan för att de i dag verkligen antagit en helt särskild form. Och i framtiden kommer de att ta överhand på ett fruktansvärt sätt (...) för att genom gruvliga kval ruska

om mänskligheten till deras sanna bestämelse."(1) Även detta kan alltså ha något gott med sig. Det betyder inte att vi måste stå handfallna, en prövning möts bäst med öppna ögon.

Människor kan konkurrera och bekämpa varandra, men också samarbeta. Så är det också mellan de olika gruppjagen också i deras förhållande till människan. Bakterierna är vi beroende av inom oss, på vår hud och i omgivningen. Friskast är vi när vi umgås med en allsidig och balanserad härskara. Märkligt nog, kan det tyckas, så råder det förhållandet på ett lantbruk som har en allsidig sammansättning av de olika djurslagen, där gården producerar djurens foder och där utfordring och produktion är måttlig. Det är ju målsättningen för en

biodynamisk gård.

Det är också en fördel för en blivande mamma om hon under graviditeten kan umgås med djur och gödsel från en sådan gård för att ge sitt barn en frisk bakterieflora och därmed också minska risken för allergier hos barnet (den antroposofiska läkaren Jackie Swartz har forskat om detta). I våra tarmar finns flera hundra stammar av mjölksyrabakterier. Före kylskåpens tid visste vi också hur mjölksyrebakterierna kunde användas i matförädling och bevarande (det har observerats att på sådan kost blir tarmväggarna tjockare). När t.ex. mjölk spontansyrar går det lätt om processen kan starta medan den ännu är spenvarm. Då är många stammar i verksamhet. Därför får sådan filbunke lite olika smak beroende på årstid foder och gård.

Numera dröjer det innan mjölken når mejeriet. Där dödas först bakterierna genom uppvärmning och sedan tillsätts några enstaka odlade stammar. Det ger den enhetliga smak som vi vant oss vid oavsett gård och årstid. Man kan gott förstå det praktiska i den här utvecklingen. Det finns många sätt för oss att stå starka i vår uppgift och i vårt försvar. De biodynamiska åtgärderna är initierade för detta. Vi får inte heller glömma den inre ofullständiga människan. Jackie Swartz har sammanställt ett häfte om detta. (2) Dessa rader är ämnade för att lyfta fram en situation som är i process. På (fortsätter på sida 9)

REALS "Resilient and Ecological Approaches for Living Sustainably"

Vi sitter i ateljén Hönshuset i Ytterjärna en torsdagmorgon i augusti, där möts vi över en kanna grönt te för att prata REALS med Emilia Rekestad.

Mellan 16:e och 19:e juni i år deltog ca 150 personer i en konferans som handlade om att skapa nätverk och interkulturellt kunskapsutbyte mellan Sverige, Ryssland och Vitryssland med fokus på socio-ekologisk och hållbar livsstil. Konferansen var avslutningen på ett 3-årigt projekt som heter "Resilient and Ecological Approaches for Living Sustainably" (REALS) och har drivits av Permakultur i Sverige genom ett 3-årigt stöd från Svenska Institutet (SI).

Som projekt har REALS också varit en del av ECOLICE "European Network for Community-led Initiatives on Climate change and Sustainability". De flesta möten har skett i Ryssland och Vitryssland men att avsluta projektet i Järna kändes självklart säger Emilia: "för att visa hur Sveriges främsta eko-region ser ut och presentera det för människor utanför antroposofin".

Emilia nämner att det som dessa projekt arbetar för liknar det som har skapats i Järna under lång tid. T.ex. förmågan att tänka holistiskt, att inte skada sociala system eller levande system, att de ska vara regenerativa. Men dessa principer har inte varit självklara i andra cirklar och de representerar ett nytt sätt att tänka på och ett nytt sätt att agera.

Hon berättar att en del av deltagarna spenderade mer än 1.5 vecka i Järna då de också deltog i andra mö-

ten som tog plats samtidigt som REALS. Det blev en logistisk karusell att flytta runt alla deltagare mellan Ekobygg i Hölö, Solvikskolan, Vita Huset i Ytterjärna, Under Tallarna, Charlottendal, Mikaelgården och Ekoodlarna i Telge. Men Peter Hagerrot och Tim Lux, bland många andra, gjorde ett fantastiskt jobb med att visa upp alla dessa projekt.

En annan utmaning som värd för konferensen, men också ett mål för själva projektet, var att inte exkludera eller skapa distans, utan att istället skapa syner-gier, att erbjuda flera mötesplatser i en. Hon pratar om "the power of place" att platser som

metod bär en egen speciell styrka.

Olika miljöer erbjuder olika möten och när det är möjligt att skapa en mötesplats för flera grupper: "då händer magi".

Förutom enskilda personer så var ECOLISE och SIBREC (Social Inclusion in the Baltic Sea Region through Ecovillages and Communities) representerade på konferensen.

På frågan om hur deltagarna upplevde detta säger hon: "Jag tror att de aldrig hade sett något liknande tidigare". De fick en chans att komma ut och möta människor på alla dessa platser.

Det finns praktisk kunskap om resiliens i Järnaområdet och deltagarna under konferensen fick uppleva det och berördes av det. Det som finns i området blev även mer synliggjort för deltagare som själva bor i Järna, men som hunnit bli alltför hemmablinda...

Under ett möte beskrev en av deltagarna Järna som ett "Community av Communities" och uttrycket blev upplockat direkt.

För Emilia har "Community" mycket att göra med relationer, en samverkan som gynnar helheten och samtidigt gynnar varje del.

Och det finns inga begrepp på svenska som verkligen representerar "Community". Vi skulle behöva hitta ett ord som verkligen uttrycker alla nyanser av detta begrepp så att vi på allvar kan arbeta med det fenomenet.

På konferensen samlades de också kring begreppet Resiliens, och det är ett begrepp som Emilia önskar kunde bli mer vardagligt, att skulle det används mer. Resiliens handlar om systems kapacitet att hantera kris och förändring. Vi kan använda begreppet inom en mångfald av levande system – såsom samhällen, men också på vår egen person och på ledarskap. Frågeställningar kring det kan vara:

Vad skapar personlig resiliens? Hur hanterar man förändring?

Vilka slags plattformar för utbildning behövs?

Hur kan vi gynna ekosystem på ett sätt så att de bär sig själva?

Hon berättar att de var ett fantastiskt team som ordnade konferensen, innan och under tiden.

Hon vill nämna Simone Grind, Markus Nordgren, Kicki Bobacka, Under Tallarna, Tim Lux, Robin Tidblom, Justo Viscarra, Peter Hagerrot, Pella Thiel, David Roxendal, Magda Kleparska, SIBREC, Annika Lykta, men sen var det förstås många, många fler. Alla bidrog på ett fantastiskt sätt med sina olika talanger och bakgrunder.

Det hon skulle velat lägga mer fokus på, nu i efter-

hand, var "the harvest" vad de kunde skörda ur alla de möten, idéer och projekt som det samtalades om. Det kanske är hennes viktigaste lärdom, att lära sig att ta hand om skörden mer, på ett bättre sätt.

Vi undrar när vad som är nästa steg?

Emilia svarar att om 2 veckor slutar REALS, med den finansiering som funnits från SI. Men hon är del av ett par nya ansökningar kring bl.a. matproduktion och biologisk mångfald. Samt i uppstarten av en ny folkhögskolekurs med namnet "Ett år i Omställning" som ges genom Eskilstuna folkhögskola. Så

låt oss se vad hon engagerar sig i näst! realsproject.org

§ Johan Nilsson, johantraggae@gmail.com och Brigid LeFevre, brigid.lefevre@gmail.com

Biodynamiska Föreningen söker ny administratör

Nu söker vi ny administratör till vårt kontor på Skillebyholm i Järna. Tjänsten, som är på 20 %, innebär att administrera vårt medlemsregister, sköta hemsida, Facebook, Twitter, e-mail, telefon, samt övrigt förekommande kontorsgöromål. Administratören tar även hand om beställning och packning av preparat och samordnar mässor och event, samt samlar in och sammanställer material till vår medlemstidning och svenska upplagan av "Så- och Skördekalendern".

Vi söker någon som tycker om att arbeta administrativt, gärna med intresse och kunskap om det biodynamiska. Vi arbetar i systemen *hemsida24* och *Filemaker*, så erfarenhet av dessa system är ett plus. Har du dessutom grundläggande kunskaper i bildhantering och kan skriva texter, så tror vi tjänsten kan passa dig.

Intresserad? Skicka CV och personligt brev till: kontoret@biodynamisk.se.

Dan Barber tilldelas Global Gastronomy Award 2016

Gästspel på Fotografiska Museet i Stockholm

”Global Gastronomy Award” delas ut för tionde året i rad, sedan 2010 i ett samarbete mellan White Guide och Electrolux.

I år kommer utmärkelsen gå till en internationell matkreatör, Dan Barber, som är känd som fadern till ”farm to table”-konceptet och som pratar kring att vi måste skapa en ny kultur och ny kunskap kring hållbart jordbruk och vår konsumtion. Priset delas ut vid ett gästspel med Dan Barber på Fotografiska i början av september 2016.

Motivationen ur the White Guide lyder:

”För sin enastående klarsyn om våra utmaningar när det gäller framtidens livsmedelsförsörjning och gastronomi – och inte minst hur vi återskapar förlorade smakvärldar. Hyllad som fadern till ’farm-to-table’ har han insett att det lokala greppet inte räcker för att säkra liv, hälsa och välbefinnande, för oss eller planeten. Vi måste ställa om hela vårt förhållningssätt till mat, där vi förstår och bygger på naturens egna lagar och kretslopp. Det handlar inte om nostalgi, utan om vetenskap.”

Dan Barber säger om sin relation till biodynamisk odling att han har märkt att de produkter som springer ur den odlingsmetoden har fantastisk smak och ofta otroligt bra näringsvärden. Han säger att han tycker det är rimligt att det som våra kroppar tycker om också är det som är näringsmässigt bra för oss.

Barber har varit med och skapat det filosofiska och praktiska ramverk som nu utgör Stone Barns Center for Food and Agriculture, en gård utan för New York där det skördas under alla fyra säsongerna och är en plats som utvecklats till ett utbildningscenter. På gården drivs restaurangen Blue Hill som inte har några satta menyer utan istället erbjuder gästerna en mångfacetterad smakupplevelse utifrån vad gården kan ge

och vad som finns tillgängligt av bästa kvalitet på de lokala marknaderna.

Under juli var kockar på Fotografiska Museet under ledning av Paul Svensson samt Niklas Karlsson från Rosendals Trädgård på besök på Dan Barbers

restaurang i New York och på Stone Barns och såg hur arbetet där är utformat. Inför gästspelet på Fotografiska Museet i Stockholm kommer mycket av de gröna råvarorna att skördas på de biodynamiska fälten på Rosendals Trädgårdar i Stockholm. Barber’s önskemål när han har skapat menyn är att skörda och använda det som ingen annan vill ha eller det som inte tycks kunna användas; stjälkar, ogräs, gröngödselgrödor. I samarbete med Niklas Karlsson på Rosendals Trädgårdar har de hittat fram till en spännande variation av grödor, både kulturgrö-

dor och mer vilda växter, som finns tillgängliga inför skapandet av den måltid han ska bjuda på.

Enligt Barber sitter smaken i generna – och i jorden, och för att öka smakvärdet måste vi arbeta med båda. Han menar att om vi verkligen bryr oss om att förändra systemet som producerar mat så måste det till en sann revolution. I hans senaste bok ”The Third Plate” redogör han för hur den här revolutionen skulle kunna se ut. Han menar att vi måste börja tänka mycket mer holistiskt, vi måste ta in mångfald i odlingen, i våra val och i köket, och vi måste ta bort kött ifrån den centralt framhävda plats den haft på tallriken. § Johan Nilsson, johantraggae@gmail.com

Läs mer om Dan Barber på länkarna:

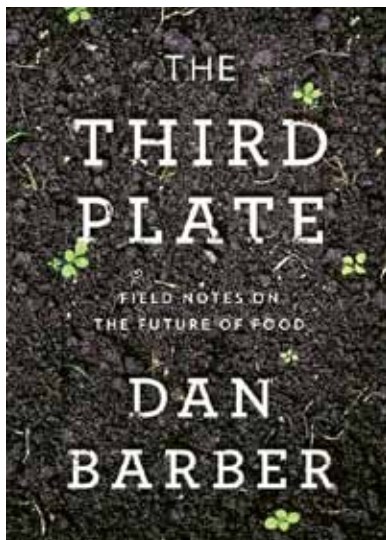
www.bluehillfarm.com/dine/stone-barns

<https://www.biodynamics.com/summer-2009-letter-from-the-president>

www.youtube.com/watch?v=7gM9_zW_0jU

www.whiteguide.se/nyheter/dan-barber-tilldelas-global-gastronomy-award-2016

www.thethirdplate.com

Trädens hemliga liv

Artikeln i DN, fredag 5 augusti 2016, börjar med orden: "Har träd känslor?"

Det är inte vad den tyske skogsvaktaren Peter Wohlleben vill påstå men efter flera decennier med praktiskt arbete i skogen vill han visa att träden har ett socialt liv.

I september kommer hans bok ut på svenska med titeln *Trädens hemliga liv*.

Jag associerar osökt till Valter Schauburger och hans liv som skogsvaktare och senare som uppfinnare av maskiner och tekniska lösningar som använder en naturlig design och vattnets vortex som utgångspunkt.

Förra året kom också en bok ut med titeln *Brilliant Green* som tar upp den senaste forskningen kring plantors intelligens, sinnen och kommunikation. En fascinerande läsning som stöder Schauburgers teorier, det arbete som Hugo Erbe utförde och det som Peter Wohlleben berör – att naturen har en intelligens vi kanske inte alltid uppskattat eller förstått, och att växter kommunicerar medvetet på sätt vi inte anade men som liknar vårt sätt att interagera. En slags intelligens, social förmåga och ett sätt att vara närvarande i världen.

Träden är inte så passiva som det kan tyckas.

Forskare som arbetat i Harz, en bergskedja i mellersta Tyskland, har funnit att i nödsituationer så är utbytet av näringsämnen mellan grannar av trädorganismer mer en regel än ett undantag. De kallar skogar för "superorganismer". De kan även särskilja röt-

ter av sin art från andra rötter i myllret av organiskt material i jorden. Ensamma skulle de vara utlämnade och om de bara brydde sig om sig själva skulle de inte bli långlivade.

Vohlleben upptäckte för några år sedan något han

trodde var mossbekladda stenar, men när han skrapade bort ytan visade det sig vara bark och under yttersta barken fanns ett grönt skikt, levande reserver av klorofyll, trots att träden sågats ned för 400 – 500 år sedan. Grannträd pumpade in sockerlösning till stubben för att hålla den vid liv.

I den skog som Peter Wohlleben förvaltar kommer aldrig skogsmaskiner att få dundra fram, träd som måste fällas fälls för hand och transporteras ut med häst, en med hans ord skonsam avverkning. Wohlleben beskriver sin skog som "frisk, produktiv och kanske till och med lycklig".

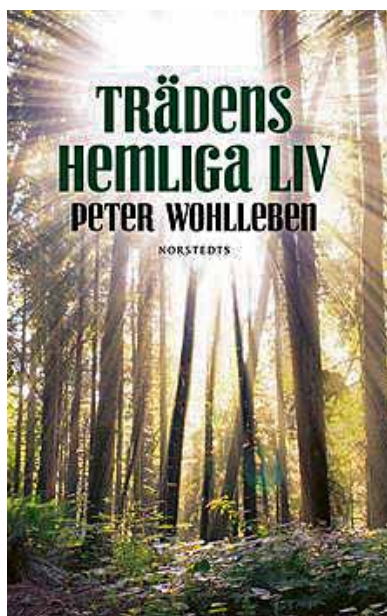
Som inspirerande läsning inför hösten kan Peters bok *Trädens hemliga liv* (Norstedts förlag) kompletteras med;

– *Brilliant Green* av Stefano Mancuso, Alessandra Viola, Joan (TRN) Benham. Island Press, 2015.

– *Levande Vatten* eller *Living Water*, Olof Alexandersson bok om Valter Schauburger. Gateway, 2002.

– *Hugo Erbe's New Biodynamic Preparations* av Erbe, Finsterlin, Hagemann, von Siemens, Atkinson. Mark Moodie, 2003 (se artikel om Erbe i detta nummer).

§ Johan Nilsson, johantraggae@gmail.com

(fortsättning från sida 5) Internet finns mycket att läsa om resistensens utbredning, där finner man hopp om nya mediciner, men inte så mycket om vad som stärker försvaret. Det blir alltmer viktigt att närma sig de krafter som är verksamma bakom ridån. Ser du någon som faller tårar – så anar du, eftersom du också är människa, att det beror på något mer än överaktiva tårkörtlar. Så kan vi också ana krafter som är verksamma i naturen. Om vi får det förklarat, kan vi förstå varför. Vill vi så själva forska i det fältet, då måste

vi först utveckla förmågan till det. Det kravet måste vi inse, men vägen kräver tålamod redan vid de första hindren. § Torgny Walldén

Källor:

1) *Den esoteriska skolningens mål: Ur Grundövningar från esoteriska skolan 1904 – 1914*. Utgiven på svenska av Hermes förlag Järna ISBN 9 1972 -0090-9

2) *Själshygieniska övningar: Ett sätt att stärka immunsystemet och finna sin väg i vardagen*. Av dr Jackie Swartz.

Finns att köpa på Vidarkliniken Järna.

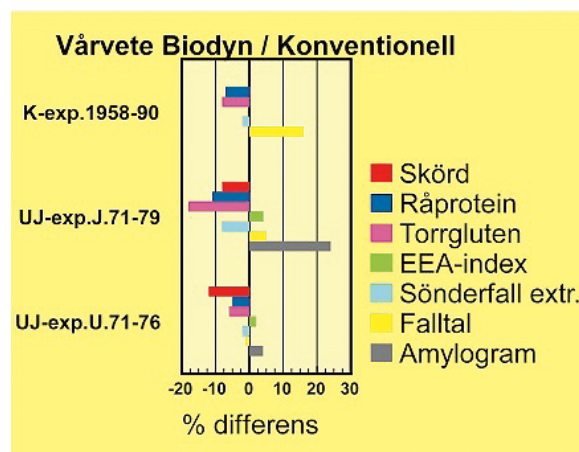
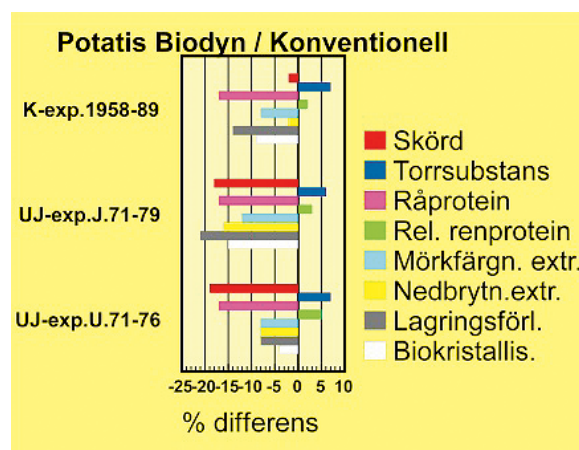
Biodynamisk odling i forskning och försök del 6

En sammanfattning av jämförande försök mellan biodynamisk och konventionell odling 1958 - 1990

I del 4 av "Biodynamisk odling i forskning och försök" redogjordes för resultaten från K-försöket i Järna 1958 - 1990 och i del 5 samarbetsförsöket mellan Lantbruksuniversitet i Ultuna och forskningsinstitutet i Järna (det s.k. UJ-försöket) åren 1971 - 1979. I figur 1 är dessa resultat sammanfattade i form av relativa värden för biodynamisk odling jämfört med konventionell odling både i K-försöket och i UJ-försöken.

Skillnaderna i skörd var måttliga vad gällde spannmål (6 respektive 12 procent lägre skörd av vårvete i biodynamisk odling) medan skörden av potatis var betydligt lägre i biodynamisk odling (-18 %). Detta var huvudsakligen orsakat av potatisbladmögel som gör att potatisblasten vissnar ned för tidigt när ingen kemisk bekämpning förekommer. Kvalitetsundersökningarna omfattade analyser av kemiska egenskaper (vitaminhalt, relativt renprotein och proteinets biologiska värde), fysiologiska egenskaper som motståndskraft vid lagring och sönderfallstester samt smakegenskaper. I samtliga fall visade sig kvaliteten vara högre vid biodynamisk odling än vid odling med konventionell gödsling. Däremot var råproteinhalten högre i konventionellt gödslad potatis och vete.

I vår föda behöver vi de essentiella aminosyrorerna för att kunna bygga upp våra egna proteiner. Just andelen essentiella aminosyror har avgörande betydelse för näringsvärdet i de proteiner som människor och djur tar in med födan. Sparsam tillgång på lättillgängligt kväve – som vid organisk gödsling – leder alldeles tydligt till att sådant högvärdigt protein bildas. Resultaten från dessa försök har också helt nyligen aktualiserats genom en statistisk bearbetning av resultaten med hjälp av s.k. Multivariat analys som tydliggjort de här beskrivna sambanden för konventionell odling och biodynamiska odling vad gäller olika kvalitetsegenskaper för konventionell odling och biodynamiska odling och som publicerats i en vetenskaplig tidskrift (Kjellenberg och Granstedt, 2015). I samtliga försök har också den s.k. biokristal-

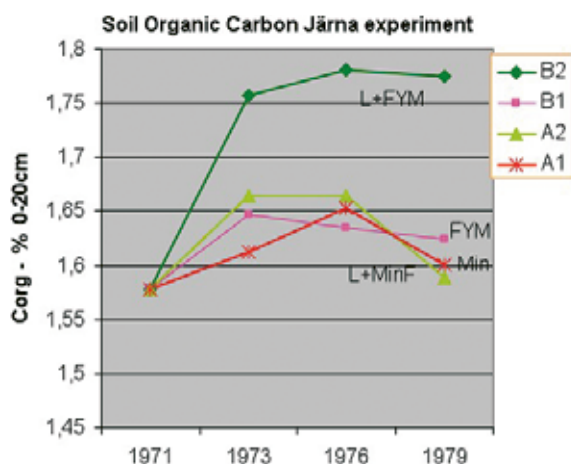
Figur 1 Sammanställning av resultat från K-försöket 1958-1990, UJ försöket på Ultuna 1971-1976 och UJ-försöket i Järna 1971-1979 med biodynamisk odling jämfört med konventionell odling, relativ värden för olika uppmätta parametrar med biodynamisk i procent av respektive värde för konventionell odling. Försöken har genomgående visat högst kvalitetsegenskaper i biodynamisk odling: Lägre värden för negativa egenskaper som råprotein, mörkfärgning, extraktsönderfall, lagringsförluster, felenheter i biokristallisation. Högre värden för positiva egenskaper som torrsubstans, relativ renprotein, C-vitamin, andelen essentiella aminosyror och stärkelseegenskaper (falltalsbestämningar och amylogram). Bättre lagringsegenskaper har kompenserat för lägre skördeutfall i potatis. Metodik och försöksresultat finns mer utförligt beskrivet i respektive rapporter (Dlouhy, 1981 och Pettersson, 1982) samt i rapporten "Samband mellan Mark, Gröda och Gödsling" (Kjellenberg & Granstedt, 1998). Dessa rapporter finns tillgängliga på biodynamiska forskningsinstitutet (www.sbf.se).

lisationsmetoden använts jämte övriga metoder för studier produkternas kvalitetsegenskaper. En närmare redogörelse över denna metodik och dess resultat kommer i senare avsnitt.

Försöken visade högre humushalter i både matjord och alv i biodynamisk odling med både vallodling och stallgödsel i växtföljden jämfört med konventionell odling. I K-försöket beräknades mullhalten i det biodynamiska ledet ökat med i genomsnitt 860 kg kol per ha och år under 29 år. I UJ-försöket i Järna ökade

mullhalten under försökets 9 år i genomsnitt med 650 kg kol per ha och år uppmätt enbart i matjorden. Mullhaltsökningen synes varit högst i det första tre-åriga växtföljdsomloppet i UJ-försöket (Figur 2). Genomsnittsvärdet för mullhaltsökningen motsvarar ca 3,2 ton respektive 2,4 ton koldioxid ekvivalenter per år i respektive försök som binds i form av en ökad humusbildning och innebär ett betydande bidrag till att minska klimatbelastningen. Samtliga försöken visade att den markbiologiska aktiviteten samtidigt blir högre, uppmätt i form av markandning, dagmaskförekomst och olika former av mikrobiell omsättning.

De här beskrivna svenska forskningsresultaten överensstämmer också väl med de långliggande försök som senare startade 1977 i Schweiz, det s.k. DOK med jämförelser mellan biodynamisk odling (D), organisk odling (O) och konventionell odling (K) samt

Figur 2 Mullhalterna angivna i form av organiskt kol i matjorden i UJ-försöket i Järna 1971–1979. Mullhalterna ökade mest i biodynamisk odling (B2) med både vall (L) och stallgödsel (FYM) i växtföljden jämfört med organisk gödsling utan vall (B1) och de båda konventionella varianterna med vall (A2) och utan vall i växtföljden (A1).

de långliggande jämförande odlingssystemförsök med biodynamisk, ekologisk odling och konventionell odling som startade i Darmstadt 1980. Resultaten från dessa internationellt mycket mer kända försök kommer också redovisas och jämföras i senare avsnitt. Något om dessa försök i andra länder finns beskrivet i årets "Så- och skördekalender" som ges ut av Biodynamiska Föreningen.

K-försöket följdes av ett nytt långliggande försök från 1991 till 2010 med titeln "Stallgödselanvändning i ekologisk och biodynamiska odling". Här undersöktes olika former och mängder av stallgöd-

sel och dess betydelse för växtnäringshushållning, markbördighet, produktivitet och växtprodukters kvalitet i ekologisk och biodynamisk odling. Detta försök finns redovisat i en rapport utgiven i rapportserien "Ekologiskt Lantbruk", SLU (Granstedt, 2000) samt en slutrapport fram till och med 2010 publicerad av Biodynamiska Forskningsinstitutet (Granstedt och Kjellenberg, 2011).

Stallgödsselförsöket på Skilleby Försöksgård 1991–2010

För att få kunskap om hur olika alternativa behandlingar verkar i en given gårdssituation, krävs att försök läggs ut på gårdar i anslutning till den på respektive gård tillämpade växtföljden. Olika behandlingsalternativ måste prövas på någon eller några av de aktuella grödorna. Behandlingarna skall också kunna modifieras med hänsyn till erhållna resultat. Detta var motiven till de nya långliggande försöken på Skilleby försöksgård i Järna. Gården var väldokumenterad sedan tidigare tack vare att den ingått som en av jämförelsegårdarna i studier av kväveförsörjningen på biodynamiska gårdar och konventionella gårdar 1981 till 1987 och som resulterade i en doktorsavhandling (Granstedt, 1992). Dessa nya försök lades ut som parcellförsök på samtliga skiften i den femåriga växtföljden och i block med upprepningar så att statistisk analys kunnat göras av resultatens tillförlitlighet. Begränsningen i enskilda gårdsförsök är att varje gård i många avseenden är unik både vad gäller yttre odlingsbetingelser och hur själva odlingen bedrivs av odlaren. Denna begränsning kan i viss mån kompenseras genom en fördjupad förståelse av sambanden mellan erhållna resultat och på odlingsplatsen rådande förhållanden. Försöken förutsatte ett nära samarbete med brukaren och som fungerade särskilt väl så länge som försöksgården drevs som en enskild gård under de första två växtföljdsomloppen.

Syftet med försöken var att få följande frågor besvarade: Hur hushållar en ekologisk eller biodynamisk gård med växtnäringen i stallgödseln, vilka är förlustvägarna och hur kan de minska? Hur stora är kväveförlusterna vid kompostering respektive icke kompostering av stallgödsel? Hur inverkar olika nivåer av komposterad respektive icke komposterad stallgödsel på skörd och mätbara kvalitetsegenskaper hos odlingsprodukterna? Hur stort är kväveutbytet vid användning av olika typer av stallgödsel och hur bidrar olika former av stallgödsel till markens humusförråd? Hur inverkar an- (fortsätter på sida 15)

Demeter International – nyskrivna Visioner, Uppgifter, Principer & Värden

I föregående nummer av tidningen (nr 2 2016), rapporterade vi från Demeters Internationella Medlemsmöte, att Demeter tagit fram ett nytt dokument med Visioner, Uppgift, Principer och Värden för sin verksamhet. Detta dokument har nu publicerats och vi har valt att översätta det och publicera det här. Dokumentet finns i originalutförande, på engelska, på vår hemsida.

Visioner, Uppgifter, Principer & Värden Jord-Bruk (Agri-Culture) för Framtiden

Den biodynamiska rörelsens framtid, inspirerad av människor inom jord-bruk, förädling och handel, forskare och konsumenter karakteriseras av både intern och extern öppenhet. Denna rörelse strävar mot att samarbeta med andra rörelser och engagera sig i ärliga och öppna dialoger med samhället. Detta ses som essentiellt för den fortsatta utvecklingen och spridningen av biodynamiskt jordbruk och har ett starkt stöd från International Biodynamic Association (IBDA), Jordbrukssektionen vid Goetheanum, Demeter International, samt de nationella Biodynamiska föreningarna och Demeter, världen över.

Till följd av detta, hittar rörelsen sin inspirationskälla och styrka inte enbart i de Biodynamiska Principerna och dess innersta kärna av Rudolf Steiners antroposofi, utan även i Lantbrukarkursen och dess holistiska förståelse av hälsosam personlig och samhällelig utveckling, genom utbildning, rådgivning och information.

Titeln "Agri-Culture för Framtiden", som lyfter fram ordet "Culture", understryker att det inte bara handlar om att kultivera marken och att ta fram bra mat, utan verkligen om människans och jordens utveckling. Vi har föreställt oss termen och konceptet på ett bredare sätt än tidigare, och måste ytterligare ta tag i konceptets utformning längre fram. Därmed kommer vi kontinuerligt att utveckla, våra Visioner, Uppgifter och Principer tillsammans med alla inblandade och intresserade parter.

Det ska också understrykas att jord-bruk ses som en nödvändig grund för både personlig och samhällelig utveckling och att dess betydelse kommer att öka, eftersom det erbjuder lösningar för alla brinnande

nutida frågor, såsom ekonomi, kultur, samhälle och miljö.

Vi uttrycker våra Visioner, Uppgifter och Principer i de fyra dimensionerna av holistisk och hållbar utveckling, med tillägg av en femte sfär av kosmisk och andlig inverkan. Detta ska medverka till en bättre strukturell förståelse och översikt och inte stå i motsats till den holistiskt grundläggande uppfattningen. Dimensionerna är integrerade i varandra och ömsesidigt stärkande.

Visioner Vart vill vi gå?

Vi vill ha ett jord-bruk som...

- ... uppmanar mänskligheten att ta över ansvaret för den holistiska utvecklingen av jorden (Ekologi)
- ... förmår och möjliggör för människor att utveckla sin individuella potential och utveckla sin fulla medvetenhet (Mänsklig Utveckling)
- ... producerar hälsosam och nyttig mat och andra jordbruksprodukter, av hög kvalitet och föder kropp, själ och ande (Ekonomiskt Värdeskapande)
- ... fostrar människor att leva och arbeta tillsammans med värdighet, ömsesidig respekt och tolerans (Socialt Ansvar)
- ... omfamnar den materiella och andliga världen och stärker mänskligheten att bli medveten om och omfatta krafter och substanser från det kosmiska och det jordiska (Kosmisk och Andlig Inverkan)

Uppgifter Vad gör vi?

För att uppnå vår vision vill vi:

Ekologi

- Skapa levande jord och varaktig bördighet.
- Skapa en levande omgivning där människor, djur och växtlighet kan blomstra och utvecklas.
- Främja den fortsatta utvecklingen av husdjur och kulturväxter.

Mänsklig Utveckling

- Hitta innovativa sociala och tekniska lösningar på de utmaningar vi står inför och utveckla en ny förståelse för näringsvärde och livsmedelskvalitet, med adekvata metoder för att utvärdera livsmedelskvaliteten.
- Ta steget in i dialoger med de som arbetar med traditionella, ekologiska, andliga och alternativa od-

lingsmetoder, såväl som med de som arbetar mer konventionellt.

- Utbilda konsumenter och höja medvetenheten om deras ansvar.
- Göra det möjligt för jordbrukare, förädlare och handel att praktisera "Agri-Culture" för framtiden.
- Fortsätta att utveckla Visionen, Uppgifterna och Principerna tillsammans med alla intresserade parter.

Ekonomiskt Värdeskapande

- Hantera resurserna varsamt genom processen av såväl produktion som konsumtion.
- Utveckla en kooperativ ansats genom produktionskedjan och skapa samarbeten med understödjande företag och samhällsgrupper.
- Använda teknologi på ett medvetet och fokuserat sätt för att uppnå våra mål.
- Stödja producenter inom vår rörelse så att de kan känna igen och anpassa sig till marknadens efterfrågan och uppmuntra konsumenter att förstå vikten av säsonganpassad och regional produktion.

Socialt ansvar

- Uppmuntra individuella gemenskaper att bedriva och utveckla "agri-culture" i sin specifika kontext.
- Vi deltar aktivt i kampanjer för att skapa förhållanden för hållbar helhetsutveckling.
- Formulera riktlinjer och regler som innefattar sociala värden och utvecklar lämpliga sätt att utvärdera dem för att förvissa oss om att vårt varumärke är skyddat och bibehåller sin tillförlitlighet.

Kosmisk och Andlig Inverkan

- Utveckla andliga förmågor och söka kunskap.

Principer Hur går vi till väga?

Ekologi

1. Med idisslande djuruppsättningar (särskilt boskap med horn), diversifierat växelbruk, målinriktad odling, kontrollerad kompostering av ekologisk gödsel och användning av de biodynamiska preparaten vitaliserar vi jorden och ökar dess bördighet.
2. Världen över anpassar sig gårdar till sin regionala omgivning för att forma individuella organismer, som är livskraftiga i sig själva och skapar mångfaldiga ekologiska, kulturella och sociala boplatser för framtida utveckling av växter, djur och människor.
3. Genom användandet av biodynamiska och hel-

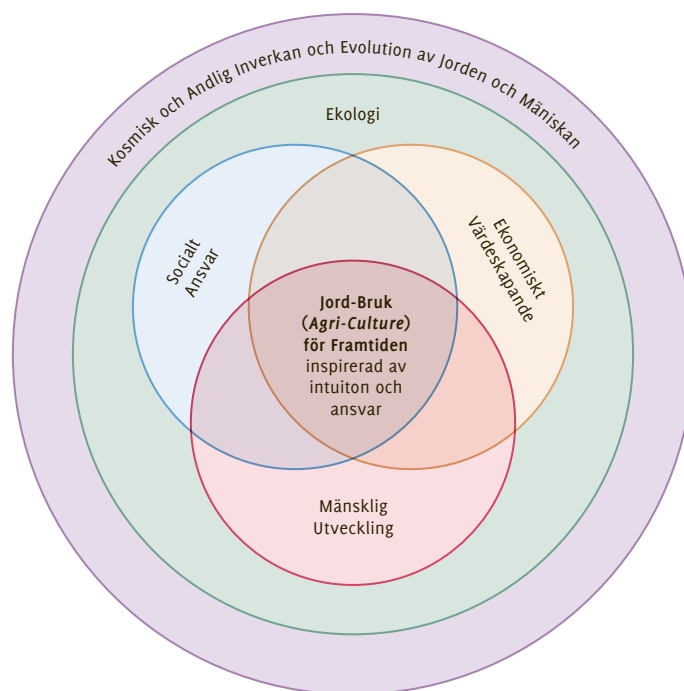
hetstänkande uppfödningssättningar, skapar vi förutsättningar för hälsosam, karaktäristisk, god och välgörande mat och vi behandlar djur som levande individer och låter dem utvecklas enligt sina medfödda förutsättningar.

Mänsklig Utveckling

1. Vi har en tvärvetenskaplig, handlingsinriktad syn på vetenskap för att ständigt utveckla och förbättra de biodynamiska metoderna, livsmedelskvaliteten och den därtill länkade ekonomiska aktiviteten.
2. Vi främjar ömsesidigt berikande och öppna dialoger baserade på ömsesidig respekt. Vi erbjuder full transparens gällande ursprung, produktion och förädling av produkter, för att stärka eget ansvar och fria val hos konsumenter och ständigt utveckla metoder för att synliggöra och förklara produkternas verkliga kostnad.
3. Vi förser våra jordbrukare med den kunskap och färdighet de behöver för att förbättra kvaliteten i sitt arbete och samtidigt behålla sin konkurrenskraft och skapa en företagskultur som sätter människorna, deras behov av individuell utveckling, deras entreprenöriella beteende och innovativa styrka i fokus.
4. Demeter i sin helhet möjliggör kontakt och beslutsfattande mellan Demeter-föreningarna längs med hela värdekedjan, från producenter till konsumenter, med en fortlöpande förbättring av arbetsprocesserna och ledningsstrukturen.

Ekonomiskt Värdeskapande

1. Vi strävar efter att använda resurser inom produktion och konsumtion på ett medvetet, hållbart och innovativt sätt mot ett system som tar vara på förnybara källor och både bevarar det goda och lyfter fram kraft, nytta och smaklighet hos produkterna.
2. Vi samarbetar med ekologiska organisationer, samhällsorganisationer och företag från olika branscher som delar våra mål för en bättre framtid i balans med regionala värdekedjor och internationell handel och erbjuder skäliga priser för produkter. Vid händelse av konkurrens mellan medlemmar, undviks oanständig och ogynnsam behandling av varandra.
3. All aktivitet ska utföras utan oproportionerlig skada eller störning på levande organismer, med hållbarhet och levande ekosystem som högsta prioritet.
4. Vi kommunicerar transparens och förser jord-

brukare och konsumenter med begriplig och transparent information om marknaden, såväl som om bakomliggande produktionsförhållanden.

Socialt Ansvar

1. Vi är medvetna om olika lokala kulturer, klimat, och geografiska förutsättningar bland våra medlemsländer och är öppna för målmedveten och transparent anpassning för bästa arbetssätt.
2. Vi arbetar för en prisstruktur baserad på värden som återger verklig produktionskostnad, inkluderat sociala och ekologiska kostnader. Vi arbetar aktivt för att lyfta fram våra "Uppgifter och Värden" till en offentlig diskussion.
3. Vi lägger fram förutsättningar för en rättvis och respektfull interaktion mellan alla medlemmar i värdekedjan och säkrar den biodynamiska metoden i behandlingen av råvaror och handel med vår märkning "Demeter".

Kosmisk och Andlig Påverkan

4. Vi är mottagliga och medvetna om personliga andliga färdigheter, vaksamma och känsliga inför vår omgivning och det emotionella livet inom de som omger oss. Därmed strävar vi efter att uppfatta vår omvärld och förstå den.

Värden

Dimensioner	Kärnvärden	Inre attityd	Yttre tillvägagångssätt
Ekologi	Hållbarhet	Respekt	Ansvar
Mänsklig Utveckling	Frihet	Öppet sinne	Intresse
Ekonomiskt Värdeskapande	Solidaritet	Empati	Partnerskap
Socialt Ansvar	Jämlikhet	Rättvis-känsla	Rättvis behandling
Kosmisk och Andlig Inverkan	Helhetstänk	Andligt sökande	Bemöta med helhetssyn

Demeters Internationella Medlemsmöte godkände i juni 2016 detta "Vision, Uppgift, Principer & Värden"-dokument som ett faktiskt fundament och en ledstjärna för vårt arbete inom Demeter International. Vi kommer att använda det som en inspiration för att utveckla våra nationella och regionala "Vision, Uppgift, Principer & Värden"-dokument.

Demeter International, www.demeter.net

Fritt översatt av Malin Olténg, Biodynamiska Föreningen

(fortsättning från sida 11) vändning och kvantitet av urin samt spridningstidpunkt på skörd och proteinhalt vid odling av brödsäd? Hur bör tillgänglig mängd stallgödsel och urin användas optimalt i växtföljden? I samtliga dessa fall skulle vi också utröna de biodynamiska preparatens inverkan. Försökens uppläggning och resultat kommer beskrivas i följande avsnitt (Figur 3). § Artur Granstedt

Figur 3, Karta över Skilleby försöksgård med samtliga försöken inritade på respektive skifte. De tre anlagda våtmarkerna i form av dammar är också inritade samt även växtföljden och försöksplanen. Kartan är i sitt ursprungliga skick ritad av Gottfried Geiger.

Föregående avsnitt

Del 1 i nr 4, 2014; Del 2 i nr 1, 2015; Del 3 i nr 2, 2015; Del 4 i nr 3, 2015; Del 5 i nr 1, 2016. Tidigare avsnitt finns också på www.sbf.se.

Nordiskt Biodynamiskt Forum

Svenska Biodynamiska Föreningen inbjuder till Nordiskt Biodynamiskt Forum 18 - 20 november 2016. Vi börjar på fredag kl. 16.00 och beräknar avsluta på söndagen kl. 14.00. Forumet, som genomförs varje år, är ett samarbete mellan de nordiska biodynamiska föreningarna (Norge, Danmark, Finland och Sverige). Som värdar har vi i år fått äran att välja tema för vårt Forum och valet föll på det aktuella ämnet: UTSÄDE. Vår förhoppning är att få till ett givande och intressant forum runt detta tema i den inspirerande och vackra miljön på Skillebyholm i Järna, Södertälje.

Mer information kommer inom kort på vår hemsida www.biodynamisk.se. Det går också bra att kontakta oss för frågor på kontoret@biodynamisk.se, eller tel: 08-551 512 25.

BINGN

APPRENTICESHIP PROGRAM

A 3 year, farm-based education in biodynamic agriculture in the Nordic countries (NO/DK/SE/FI)

Program starts February 2016
apply now!

www.bingn.org

Intresserad av att bli biodynamisk jordbrukare?

Då är det dags att söka till BINGN nu! BINGNs lärlingsprogram, som startades 2014, är en ny och unik form av jordbruksutbildning, som kommer att förse dig med de kunskaper som behövs för att arbeta på, eller driva en gård enligt de biodynamiska principerna.

Ansökan är öppen fram t.o.m. 15 november för start i januari 2017. Mer information och ansökningsformulär finns på www.bingn.org

B POSTTIDNING

Avsändare:
Biodynamiska Föreningen
Skillebyholm 7
153 91 Järna

Presentation av nya styrelsemedlemmar

Johan Nilsson Trädgårdsmästare

Det första mötet med Ytterjärna och den Biodynamiska odlingen kom under en kurs i Ekologi på Biskops-Arnö folkhögskola 1999. Vi träffade Maja på Almagården utanför Örebro och skördade grönsaker i höstsolen, syrade morötter och bakade bröd i den stora bakugnen i köket.

Sen återkom det Antroposofiska och det Biodynamiska vid ett studiebesök på Solvikskolan i Ytterjärna, hos Mr. Jayakaran på hans kursgård i Vatlagundu i delstaten Tamil Nadu i södra Indien och hos Anna, Daniel och Sandra på Lärjeåns Trädgård i Angered i utkanten av Göteborg.

Allt detta lämnade starka intryck och efter en utflykt i universitetsvärlden med studier i Humanekologi och Ekosofi och insikten att det akademiska inte var för mig så kom dessa minnen ifatt.

Jag sökte in och studerade på Skillebyholm 2005-2008.

Men egentligen börjar min odlingshistoria mycket tidigare under

uppväxten med en mamma som odlade mycket grönsaker, frukt och bär och med ett sommarjobb på en ekologisk lantgård i Småland med får, kor och grönsaker.

Från att jag var 14 - 21 arbetade jag många somrar och några säsonger på Kvarnåkern hos Lena och Peter och deras politiska engagemang inom Ekologiska Lantbrukarna inspirerade mig och lämnade spår. När jag bestämt mig för att släppa universitetsstudierna, hade haft en utflykt i musikvärlden, och funderade på när jag verkligen kände mig lycklig så kom bilder av en röd gård på småländska landsbygden upp, ljuden av bråkande får, saft i fikapausen då vi rensade oändliga rader med lök och fårhundarna i skogen om vintern då jag eldade rishögar och röjde fårbeten. Det var då jag hittade Lärjeåns Trädgård i Angered, Göteborg, och det var arbetet på Lärjeån med Daniel Björklund Jonsson som verkligen fick mig att välja riktning. Det var något fascinerande med den Biodynamiska traditionen.

Nu arbetar jag deltid på Rosendals Trädgårdar på Djurgården i Stockholm som trädgårdsmästare och driver den egna firman Träggae med inriktning på Trädgård, Odling, Dans och Musik.

De senaste årens myckna resande med besök och arbete främst i Kina och Indien, både med trädgårdsodling och dans, har bytts mot ett mer permanent liv i Järnatrakten med grönsaker, höns, bin och en önskan om att engagera mig mer i att bygga på det hållbara lokalsamhället. § Johan Nilsson, johantraggae@gmail.com

www.biodynamisk.se

Du har väl inte missat vår hemsida? Där finns en hel del information om det biodynamiska och ett kalendarium med viktigare händelser.

Under rubriken "Publikationer" har vi börjat lägga upp intressanta filmklipp som berör det biodynamiska. Du hittar

också länkar till biodynamiska föreningar i andra länder, samt företag och gårdar som jobbar biodynamiskt.

Har du något som du tycker vi borde publicera på hemsidan, eller här i tidningen? Hör av dig till oss via mail: kontoret@biodynamisk.se, eller telefon 08-551 512 25.